

Beograd, 12. marca.
Maršal Tito je imel v zaključnem delu
kongresa Zveze borcev naslednji govor:

»Tovariši in tovarišice delegati!
Predvsem se moram opravičiti, ker
nisem mogel prisostovati razpravi o re-
feratu. Čeprav bi bil zelo rad, mi žal ni
bilo mogoče. Pravzaprav vam moram
povedati, da se me je gripa malo lotila.
Morda ne bi bil niti prišel, toda spom-
nil sem se, kako je bilo te dni s tova-
rišmi Kardeljem, ko je tisk objavil, da je
zbolel, ker so informbirojevski pisniki
razglasili, da je odzagan. Da se ne bi
to tudi meni zgodilo, sem prišel sem.
(Smeh.) Mi, voditelji v Jugoslaviji, ni-
mam pravice biti bolni, ker se to sma-
tra, da je to velika politična napaka in
da jadramo v imperialistične vode.
(Smeh.) Čisto drugače je, če kdo izmed
njih zbolí. Če na primer Stalin kihne, je
to nov prispevek k marksizmu-leninizmu
(smeh in prijetjevanje). No, pa sem kljub
bolezni le prišel.

Tovariši in tovarišice, rad bi vam po-
vedal nekaj stvari. Vem, da ste tukaj
govorili o raznih vprašanjih. Vem, da
ste govorili tudi o najpomembnejših na-
logah, ki čakajo Zvezo borcev. Nam so
bile te naloge jasne že takrat, ko smo
ustanovljali organizacijo Zveze borcev.
Tako nam je bilo jasno, da je ena izmed
naših najpomembnejših nalog, da
zberemo vse borce osvobodilne vojne v
organizacijo, katere naloge ji ne dajejo
samo dekorativni pomen, ampak je njen
pomen še prav posebno velik.

Kdo drugi bi prišel v poštev za to,
da bdi nad pridobitvami, ki smo jih do-
segli v tej vojni, kot prav borci osvobo-
diteljne vojne? Kdo drugi naj izvršuje po-
slednjo voljo, poslednjo željo in misel
tistih številnih tisočev in desetisočev
padlih borcev kot ravno preostali, živi
tovariši in tovarišice iz osvobodilne vojne?
Danes, na tem drugem kongresu, se
je pokazalo, kako pravilno smo ravnali,
ko smo ustanovili Zvezo borcev.

V današnji fazi mednarodnega polo-
žaja je naša Zveza borcev pomemben
činitelj pri obrambi naše države. Naša
armada, ki je buđen varuh mirne gra-
ditve socializma v naši državi, ima svo-
jega prvega in najboljšega zaveznika v
Zvezi borcev. To je druga armada, ki
ne stoji prekrizanih rok in ne čaka, da
bi najprej prišla vojna, nato pa bi se
kefe začela pripravljati — vojne pa pri
nas nihče ne želi — ampak je zmeraj
pripravljena upreti se vsakemu nasilniku,
ki bi hotel zaslužiti našo državo in ji
vzeti svobodo in neodvisnost.

Zveza borcev ima seveda razen tega
tudi še naloge, da skrbi za tiste, ki so
v osvobodilni vojni največ dali in največ
žrtvovali ter trpeli, in da nanje ne po-
zabimo. Spodaj ni bilo zmeraj pravilne-
ga odnosa do tistih, ki so prispevali svoji
delež k temu, kar danes imamo. Zveza
borcev je že na prvem kongresu dobila
naloge, naj takšne stvari popravljajo, naj
pomaga pri njihovem popravljanju, to se
pravi, da naj bo tako rekoč desna roka
naše ljudske oblasti pri pravilnem izpo-
ljevanju naše partijske linije spodaj.
(Prijetjevanje.)

Tovariši in tovarišice! Največji pro-
blem, za katerega se danes zanima naša
država, prav tako pa tudi ves svet, je
vprašanje miru ali vojne. Drugo najpo-
membnejše vprašanje, za katerega se za-
nimamo, je vprašanje zgraditve naše de-
žele, vprašanje uresničenja socializma v
naši državi.

Toda prvo vprašanje, vprašanje miru
ali vojne, za katero se danes zanima ves
svet, ker se ves svet pred tem trese, to
vprašanje se posebej zanima vso našo
državo — vse naše narode.

Informbirojevski pisniki nas dolžijo v
svoji propagandi, da smo napadalna dr-
žava, da smo preteč napadalec, da ogro-
žamo mir. Jaz in številni naši tovariši
smo opozarjali na to, kako neverjetno
neumna je takšna trditev, ko vendar vsi
vedo, kako majhna država smo, koliko
je nas in koliko je njih.

To je eno. Drugo pa je, da smo re-
kli in trdili, da nimamo nobenih zahtev
do katerekoli izmed tistih držav, ki nas
obkrožujejo, ne ozemeljskih ne kakršnih
koli drugih. Razumljivo je, da se mi ne
strinjamo z njihovimi obrekovanji, da z
ogorčenjem zavračamo njihova obreko-
vanja, vendar pa ne moremo pomeniti,
da se hočemo vojskovati. Kdo pa pri nas
odloča o miru ali vojni? Ne odloča sa-
ma vlada ali pa posamezniki, ampak ljud-
stvo. Naše ljudstvo je stoletja stopalo
skozi krvavo zgodovino, posebno krvavo
je bilo to poslednje razdobje, to je,
poslednji osvobodilni boj. Mi sovražimo
vojno. Radi bi mirno delali, radi bi gra-
dili, ker smo dosegli, kar smo hoteli: ob-
varovali smo našo deželo, osvobodili smo
jo okupatorja, zedinili naše narode, usta-
rili bratstvo in enotnost, kakršnega
še nikoli ni bilo. Z eno besedo, dosegli
smo vse tisto, po čemer smo hrepene-
li in za kar smo se borili. Zdaj nimamo
nobenih drugih zahtev, zaradi katerih bi
se hoteli vojskovati, samo do tega nam je,
da mirno gradimo svojo lepšo prihodnost.

S tega mesta lahko v globokem pre-
pričanju, da sem istih misli kot vi, rečem
vsem tistim v sosednih državah, ki si
niso na jasnem o tem, kakšni so naši na-
meni nasproti njim, da ne želimo ničesar
drugega, kot živeti v miru z njimi, in
da jih ne bomo nikoli napadli. To zveni
kot prisega iz ust vsakogar v naši drža-
vi, ki to govori. Mi jih ne bomo nikoli
napadli. Mi hočemo, da nas oni pustijo
pri miru, ne narodi — ker ti nam niso
sovražni — ampak neodgovorni vojno-
hujskaški voditelji teh držav, ki delajo
po direktivah velike imperialistične dr-
žave — Sovjetske zveze, in kalijo vodo
na Balkanu. Kdo je začel ustvarjati tukaj
med narodi na Balkanu lepše odnose,
bratske odnose, prijateljske odnose?
Ljudstvo Jugoslavije. Ljudstvo Jugosla-
vije je prvo ponudilo svojo roko, pozna-
lo vse tiste mučne stvari, ki so se do-
gajale v zgodovini, vse tiste žalitve in

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

Proletarci vseh dežel, združite se!

Poštnina plačana v gotovini

Ljubljana, torek, 13. marca 1951

STEVILKA 61. — LETO XII. — CENA 2 DINARJA

Uredja uredniški odbor — Odgovorni urednik Vlado Vodopivec
— Uredništvo: Kopitarjeva ul. 6 — Uprava: Kopitarjeva ul. 2 —
Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65 — Telefon naroč-
niškega oddelka 50-30 — Telefon oglašnega oddelka 56-85 —
Številka ček. računa 604-90321-0 — Mesečna naročnina 50 din

Vedno smo pripravljeni braniti, kar smo si izbojevali

Govor maršala Tita na kongresu - Tovariš Tito izbran za častnega predsednika; tovariš Ranković pa za predsednika

vso škodo, ki je bila storjena naši drža-
vi. Pozabilo je tudi na to, ker je vedelo,
da je najdragocenejša stvar — bratstvo
in prijateljstvo med narodi v tem delu
Evrope. To smo delali, to smo gradili po
vojni. Vse svoje sile smo uporabili za
to, da bi živeli s temi narodi v miru. Ni-
smo delali nobenih političnih kombinacij
ali manevrov s temi našimi izjavami. To
je prihajalo iz dna duše vsakega našega
državljana, iz srca naših ljudi je prihajala
ta želja po bratstvu in enotnosti. Kdo
je potem prišel in vse to podrl in spre-
menil v nič? Sovjetska zveza je prišla —
ne Zveza, ampak voditelji So-
vjetske zveze s Stalinom na čelu. (»Tako
je!« Ploskanje.) Oni so prišli sejat so-
vratstvo med narode in tudi danes ga
sejejo. Sejejo sovražnost tukaj na Balka-
nu, kalijo vodo v Bolgariji, v Albaniji,
v Romuniji, na Madžarskem, da ne go-
vorim še o drugih državah. Zbuditi ho-
čejo kar najbolj množično sovražnost pri
teh narodih, ki jim nismo nič hudega
prizadejali, nič zgrešili in jim tudi sedaj
ne mislimo nič zlega storiti. Da, toda to
ustreza njihovim imperialističnim ciljem.
Danes nas ni treba biti več sram, če da-
mo tem ljudem takšno ime, kakor ga za-
služijo, ker je njihovo ravnanje takšno,
da jim daje jasen pečat imperialistične
sile, ki bi hotela z lažnimi spletkami
popolnoma zavladati tukaj na Balkanu.

Kaj pa naj mi sedaj storimo v takš-
nem položaju? Razumljivo je, da imajo
velikansko propagando. To so nam rekli
že prvi dan, ko so začela prihajati zna-
na pisma: »Varujte se,« govorili, »naš
propagandni aparat je tako močan in si-
lovit, da vas bo v kratkem zdrobil.« Tak-
rat smo jim rekli: »Če je vse odvisno
od lažne propagande, bomo pač videli,
ali je močnejša resnica ali pa laž.« Doslej
smo se stalno borili z resnico in ho-
mo to še nadaljevali. Ne bomo ničesar
skrivali, o čemer mislimo, da je škod-
ljivo in pogubno za mir na Balkanu. Ne
bo nas strah povedati jim iz oči v oči
resnico: da so oni tisti, ki grozijo z na-
padom, v prvi vrsti naši državci. Mar ni
bilo že leta 1948 z resolucijo jasno za-
stavljeno vprašanje napada na našo dr-
žavo na podlagi prizadevanja za stimo-
glatenje vodstva, na podlagi vmešava-
nja v notranje zadeve naše države? Nam
je bilo to že takrat jasno, danes pa je
jasno vsemu svetu.

Tovariši! Ko se danes voditelji Bol-
garije, Madžarske in drugi pripravljajo
z različnimi vojnimi pripravami zoper našo
državo ter obenem trdijo, da imamo mi
napadalne namene, ker hočejo tako pre-
pričati svoje ljudstvo o tem — s tem
samo psihološko pripravljajo svoje na-
rode. Mi pa pravimo, da je naša zgodo-
vina minulih stoletij pokazala, da naši
narodi niso nikoli kot osvajalci teptali
teh držav. Naši narodi niso nikoli nika-
gar zaslužili, ampak so bili zmeraj
predmet zasluževanja. Kaj nam preosta-
no storiti? Boriti se moramo zoper laž
iz dneva v dan in se ne smemo naveš-
čati pobijati te laži. Ne mislite namreč,
da velikanski propagandni aparat nima
uspehov med nepoučenimi množicami, v
prvi vrsti v njihovih državah. Kljub te-
mu pa upamo, da je resnica tako močno

orožje, da mora zmagati. Prepričan sem,
da bodo vse demokratične sile sveta, vse,
kar ni osleparjeno, vse, kar ni zasleple-
no in kar misli s svojo glavo, na naši
strani in da mora biti na naši strani.
Saj se iz dneva v dan lahko prepričajo
o lažnosti propagande, ki jo vodijo
zoper nas. Vsak dan se lahko svet ob
dejstvih prepriča, da nismo takšni, kakor
nas oni rišejo, da smo miroljubno ljud-
stvo in da želimo mirno sodelovanje med
vsemi narodi sveta.

Da bi dosegli svoje cilje, so si zdaj
izmislili neke vrste preventivno vojno.
izmislili so si prostovoljce itd. To, kar
danes vidimo na Koreji, to so, tovariši
in tovarišice, nevarne stvari. Oni računajo
na nepoučenost, mi pa moramo biti bud-
ni, zakaj ta »preventivna vojna« pomeni
napad, pomeni zasluževanje. Skozl sto-
letja se je videlo, da je vsak tisti, ki na-
pada drugo državo, napadalec in da ne
more biti prav nič drugega. Ker pozna-
mo vse te njihove spletke in kar se že
za tem skriva, smo seveda prisiljeni, da
precej odkrito skrbimo za obrambo naše
države, da krepimo našo armado, da mo-
biliziramo vse naše ljudske sile, ki mo-
rajo biti pripravljene, če bi se kdo drznil
proti naši volji stopiti na naš jugosla-
vanski socialistični vrt, da smo priprav-
ljeni braniti našo državo, braniti socia-
lizem. Naše ljudstvo se je danes že pri-
vadilo tej vojnihujskaški propagandi in
informbirojevskih držav in mirno koraka
svoji prihodnosti naproti, mirno gleda
v oči resničnosti in opravlja svoje delo.

S tega mesta sporočam, tovariši de-
legati, vam in vsem borcem osvobodilne
vojne, da se ni treba niti najmanj ozirati
z nekakšno nervozno na te grožnje, am-
pak da je treba vztrajno opravljati na-
loge, pred katerimi stojimo. Te naloge
pa so: da gradimo nove tovarne, da od-
piramo nove rudnike, da gradimo nova
stanovanja in da, kolikor je to pri sedaj-
njem položaju mogoče, izboljšujemo ži-
ljenjsko raven našega delovnega ljudstva,
da krepimo našo obrambno moč, da va-
rujemo enotnost naših narodov kot naj-
pomembnejši činitelj pri obrambi naše
države. Ne bomo si drznili napasti naše
države, če bodo prepričani, da bodo naši
narodi stali kot monolitni zid enotni
proti vsakemu napadu. Oni naj kar raču-
najo na notranji razdor, toda mi varju-
mo to enotnost, varjujmo jo pred petoko-
lonasi, informbirojevci in različnimi dru-
gimi reakcionarnimi tipi, ki hočejo mo-
titi in izkoristiti sedanje stanje. Rečem
vam, da je vsak tisti, ki dela proti eno-
tosti našega ljudstva, petokolonsa — kot
takega ga je treba razumeti in z njim
kot s takim ravnati. Biti moramo budni
proti vsem takim pojavom. (Odobra-
vanje.)

Imamo krvave izkušnje iz pretek-
le vojne, kaj pomeni peta kolona, danes pa
je položaj še popolnoma drugačen. Danes
imamo socialistično Jugoslavijo in ima-
mo kaj braniti, imamo kaj čuvati. Torej

prihajajo kot najvažnejši za obrambo na-
še države, za krepitev naše obrambne
moči v poštev novi činitelji, zlasti pa de-
mokratizacija naše države. Tega ne go-
vorim zato, ker bi mislil povedati, da z
družbeno preobrazbo pri nas ni demo-
kratizacija prišla do izraza že v prvi fazi.
Toda prava demokratizacija se ne deklarira,
se ne ustvarja z akti, temveč se razvija v
procesu prakse, v uresničevanju socia-
lističnih ukrepov. Vprašanje notranje de-
mokratizacije naše države, resnične so-
cialistične demokratizacije je nedvomno velik
činitelj za ohranitev notranje enotnosti
naše države in za uresničitev naših ve-
likih gospodarskih nalog, ki so pred
nam.

Videli ste, tovariši in tovarišice, da
smo v zadnjih letih sprejeli številne važ-
ne zakone in ukrepe, ki vadijo k temu
smotru široke in resnične socialistič-
ne demokratizacije. Tega še nismo končali.
Gremo še dalje, v skladu s tem, koliko
pogoji dovoljujejo v danem obdobju. Ima-
mo jasno določen cilj, da ustvarimo sre-
čno in zadovoljno Jugoslavijo, socialistič-
no Jugoslavijo z demokratijo, kakršne
danes ni na svetu, kajti ne moremo go-
voriti o demokratiji v Sovjetski zvezi in
v informbirojevskih državah. Ti nečajo
govoriti o demokratiji, ker je to zanje
obrabljena kapitalistična fraza, temveč
govore o diktaturi proletariata. Prizna-
vam jim diktaturo, vendar ni proletarska,
temveč birokratska diktatura. (Ploskanje.)

Pri nas pomeni demokratizacija pritego-
vanje vedno širših množic k upravljanju
naše države oziroma gospodarstva itd.
Storili smo že veliko v tem pogledu, ne
gleda na položaj, v kakršnem smo, in
storili bomo še več. Seveda bi prišli mi
že daleč, če nam ne bi skuhal tiste stvari
leta 1948 in če nam ne bi stalno grozili,
tako da moramo številna svoja sredstva,
ki bi sicer šla v korist naše zgraditve,
uporabiti za oboroževanje. Vendar je to
sedaj potrebno, tovariši in tovarišice, ker
ne smemo stati goloroki. Če bi bili leta
1948 goloroki, če ne bi imeli močne vojs-
ke, enotne Partije in enotnosti naših
narodov, bi nas pogoltnili in z nami bi
bilo konec. Z nami bi delali prav tako,
kot delajo v Češkoslovaški in drugih dr-
žavah, pa še slabše. Danes opozarja Ju-
goslavija — taka, kakršna je, neodvisna
in svobodna — kot glasnik pred vsem
svetom na njihova umazana dejanja. (Plo-
skanje.) Veliko slabše bi delali, če bi jim
uspelo zaslužiti Jugoslavijo, če ne bi
danes bilo svobodne in neodvisne socia-
listične Jugoslavije kot vesti človeštva,
kakor pravi napredni francoski književ-
nik. (Odobravanje.) Ne bi hotel, da bi
se to razumelo kot nekako hvalisanje,
toda, tovariši in tovarišice, mar ni dra-
gocen primer, ko se ves narod v najtež-
jih okolištinah tako vztrajno bori za
ustvaritev svojega boljšega življenja,
medtem ko mu na drugi strani povzro-
čajo vse mogoče ovire, katerih smoter je,

da bi ga motili v njegovem človečanskem
namenu, da ustvari lepše in srečnejše
življenje sedanjemu in bodočim rodovom.
Če je bila ruska revolucija ogrožena
v prvi fazi od kapitalističnih držav, smo
mi v svoji prvi fazi ogroženi od tako
imenovanih socialističnih držav. (Dolgo-
trajno ploskanje.) Toda to nas ne bo
zmedlo, korakamo in korakaji bomo na-
ravnost po svoji poti naprej. Če me tu-
kaj vprašate, kakšen je sedaj položaj, ali
je slabši ali boljši, vam moram, žal, reči,
da je danes slabši kot je bil večeraj in
da je vsak dan slabši.

Vzemite samo zadevo s Trstom. Raz-
vili so neverjetno gonjo v italijanskem
fašističnem, polfašističnem in kominfo-
rmojskem tisku v zvezi s Trstom. Siro-
lje vse mogoče izmišljotine. Kdo ima tu
prste vmes? Imajo jih tudi voditelji So-
vjetske zveze. Gromiko je že v Parizu
postavil vprašanje Trsta. Motijo in ho-
čejo, ker so nas na vseh mejah obdali s
kitajskih zidov, doseči isto tudi na tej
strani proti italijanskemu ljudstvu. Toda
mislim, da bo italijansko ljudstvo znalo
oceniti, kaj pomeni ta spletko, če je pa-
metneje živeti z jugoslovanskim ljud-
stvom v prijateljskih ali sovražnih od-
nosih.

Jasno je, da ima to za smoter tudi
strateško obkoljevanje naše države. Toda
je še nekaj drugega. Radi bi iz Trsta na-
pravili še eno žarišče vojne nevarnosti.
Italijanski fašisti, ki še sanjajo, da bodo
zmožni osvojiti tisto, kar so nekoč izgubili,
so se zedinili pod kominformističnim pla-
ščem v borbi proti nam. Njihov smoter
je enoten in skupen, skupna pa je tudi
njihova akcija.

Na tem mestu lahko povem, da mi-
slim, da bi bilo zelo napačno in škod-
ljivo dovoliti Sovjetski zvezi, da bi poleg
tako številnih prečihih in nerešenih vpra-
šanj spremenili sedaj Trst v veliko vpra-
šanje. Nam in italijanskemu ljudstvu je
v korist, da se o tem sedaj ne govori.
Prepričan sem, da bi se lahko danes v
enem dnevu dogovorili z italijanskim
ljudstvom, kako bomo rešili to vpraša-
nje, da bi bilo tako njim kakor tudi nam
prav. Toda nečemo, da bi koristilo ita-
lijanskega ljudstva uporabiti kot drobiž
za poravnava računov, kakor tudi ne že-
limo, da bi naše koristi uporabili kot
drobiž za poravnava računov katere
koli sile.

Pravim, da delajo tisti, ki temu nase-
dajo, zelo slabo uslugo in zelo veliko
škodo samemu italijanskemu ljudstvu.
Sporočam tukaj, s tega mesta in po de-
legatih, ki so prišli iz Italije in naj bodo
tolmači naših želja, da živimo v najbolj-
ših odnosih z italijanskim ljudstvom, da
tržasko vprašanje ni nikak velik pro-
blem, da je to vprašanje zelo lahek pro-
blem, če se vanj ne bi vmešavali vsi in
vsakdo od zunaj, in da ga bomo znali
rešiti, ko bo čas, ne pa sedaj, ko je
ozračje na svetu tako zelo skaljeno, da je
vedno dana nevarnost, da zopet na ka-
terem drugem mestu izbruhne vojni po-
žar. V našo korist je, da se v tem delu
Evrope ohrani mir, kajti mi imamo za
kaj izkoristiti mir. Samo vojni hujskač
moji in želi, da bi bilo čimveč teh mo-
tenj na svetu, ter njih še drug.

Jugoslovanski narodi in Zveza borcev
se bodo borili, da bodo tudi vsa druga
crobna vprašanja, ki bi se še morbišiti
pojavi, mirno rešena. Nikoli nismo niti
pomislili, da bi s katerim koli od naših
sosedov reševali probleme z uporabo si-
le. To ni lastno nam, to ni lastno politiki
socialistične države, to je lastno tistim,
ki se ukvarjajo z osvajaletno mislijo, ne
pa nam.

Tudi tokrat, tovariši in tovarišice,
hočem povedati, da je taka naša smer —
vztrajno varovanje naše enotnosti, vztra-
janje na braniku naših velikih pridobitev
osvobodilne vojne, vztrajna borba za mir
med narodi in za mednarodno sodelova-
nje — naša glavna naloga in da moramo
to delati, ne glede na to, kaj se zunaj
dogaja. (Navdušeno odobravanje.) Mi
smo budni in nobena stvar nas ne sme
presenetiti, pa tudi nihče nas ne bo sme-
senetil. Mi smo vedno pripravljene, če
bo potrebno braniti tisto, kar smo izbo-
jevali. (Močno ploskanje.)

Je še nekaj nalog, o katerih ste go-
vorili in ki jih je gov. Ranković omenil
v svojem poročilu. Zelo dobro veste,
kakšno nalogo ima Zveza borcev. Sem
spada v prvi vrsti včlanjenje tistih, ki
se iz kakršnih koli razlogov še niso
včlanili v Zvezo borcev. Dalje, ker defuje
Zveza borcev na vsem našem ozemlju, je
potrebno vztrajno delo za predvojaško
vzgojo, za pripravljajanje našega ljudstva,
da bo vedno pripravljeno na vsako pre-
senenje. O tem moramo odkrito govo-
riti, da bodo vsi slisali in vedeli, kajti
morda si kdo dela utvare, da bo pri nas
lahko opravil. Če pa bo vedel, kaj ga tu-
kaj čaka, bo verjetno dobro premislil,
preden bo storil kakršne koli sovražne,
napadalne korake proti naši državi. Ve-
deti mora, da je vsaka ped naše države
namočena s krvjo in da bo vsaka ped, če
bi bilo potrebno, znova namočena s krvjo.
Toda ostala bo naša. (Odobravanje in
ovacije tovarišu Titu in Partiji so trajale
več minut.)

Iz poročila tovariša Rankovića

o delu Zveze borcev Jugoslavije

Tov. Aleksander Ranković je govoril
najprej o naši borbi proti okupatorju, po-
vabil obnovi in naporih za graditev so-
cializma. Potem je omenil »modrijane«
z Vzhoda, ki so se oglašali pred tremi
leti, češ da naš prispevek v vojni ni bil
prav nič večji kakor prispevek katere
koli druge komunistične partije, in da
so nas oni osvobodili, mi pa, da jim ni-
smo hvaležni. Nam in vsemu svetu pa je
je znana resnica, da je osvobodila našo
državo naša ljudska vojska, ki je zrasla
med vojno iz prelite krvi naših borcev
v močno redno vojsko.

»Kongres smo sklicali,« je nadaljeval
tovariš Ranković, »v času, ko se od-
nosi v svetu tako zaostri, da ne mo-
remo zatrditi reči, da se bo človeštvo
ognilo novi vojni katastrofi. Ni se še
tako rekoč ohladilo orožje iz minule
vojne, niso še zaceljene rane, že so na-
stala na evetu nova vojna ognjišča. Takš-
no ognjišče je nedvomno sedanja vojna
na Koreji. Po značaju in načinu, kako
se je začela in kako se nadaljuje, ne
pomeni samo preizkušanja sil med drža-
vami, ki so zapletene v to vojno, mar-
več tudi nevarnost, da bi se vojna še
bolj zapletla. V takšnem položaju se naša
vlada v skladu s svojo miroljubno poli-
tiko odločno bori za »mir v svetu na
temelju svobode in enakopravnosti ve-
likih in malih držav. V skladu z zunanj-
no politiko naše države je predvsem dol-
žnost prav naše Zveze, da je prva med
miroljubnimi silami v evetu za ohranitev
miru in proti napadalnosti, pa naj pride
od katere koli strani in v kakršni koli
obliki. Zato ne moremo biti ravnodušni,
zato ne moremo iti molče preko oboro-
ženih provokacij, incidentov in groženj
na naših mejah. Bolj kakor kdaj koli
moramo biti zdaj budni epričo teh podlih
provokacij, ki jih navdihujejo in organi-
zirajo hegemonisti z Moskve, aktriji za

raznimi hinavskimi in lažnimi mirovni-
mi kongresi.«

Potem je govoril tovariš Ranković o
nalogah Zveze borcev in uspehih v nje-
nem prizadevanju. Omenil je, da smo
postavili doslej štrom po državah nad
1600 spomenikov in spominskih plošč
padlim borcem. Zveza borcev je zbrala
v vsej državi 137.000 predmetov in do-
kumentov za naše znanstvene muzeje.
Navezala je etike z vsemi eerodnimi or-
ganizacijami v tujini, ki so pripravljene
sodelovati z njo. Člani teh organizacij se
čedalje bolj zavedajo, da morajo koristiti
svoji domovini in miru v svetu samo, če
se bori za neodvisnost in proti podre-
ditvi kateremu koli bloku ali tuji nad-
vladi. Zveza borcev je takoj po ustanov-
nem kongresu poskrbela za družine pad-
lih borcev, za vojne sirote, invalide, de-
mobilizirane vojsake itd.

»Resolucija Informbiroja,« je rekel to-
variš Ranković, »je povzročila naši Par-
tiji in vsej državi nove, povsem nepri-
čakovane težave. Najvažnejše je postalo
vprašanje obrambe, svobode in neodvis-
nosti socialistične Jugoslavije. Na podle
in nasilniške politike, da bi se vmeša-
vali v notranje zadeve naše socialistič-
ne države, na ogrožanje njenih mej, je
bilo treba odgovoriti hitro in odločno s
povečano dejavnostjo, nezlomljivo eno-
tostjo Zveze borcev NOV in zaostrojitvijo
njene vsestranske budnosti. Na pobudo
KJ KPJ je dobila Zveza borcev nalogo,
da še bolj aktivno sodeluje pri izven-
armadni vojaški vzgoji. Članstvo je pra-
vilno razumelo, kaj pomeni razvijati pri-
pravljenost države za primer napada.
Samo od maja 1950 je sodelovalo v vsej
državi v vojaški vzgoji nad milijon držav-
ljanov.

Zveza borcev je zrasla v močno mno-
žično organizacijo, ki je ob naši vojski
nedvomno zelo važen činitelj v obrambi

moči naše države, trdna opora naše Par-
tije in vlade v boju za zgraditev socia-
lizma ter za ohranitev pridobitev ljudske
revolucije, svobode in neodvisnosti. Zve-
za ima zdaj 1.214.288 članov, in sicer
916.246 moških in 297.982 žen. Od leta
1948 se je povečalo število članov za
614.288.

Tovariš Ranković je omenil potem
razne pomanjkljivosti, napake in težave
v delu ZB. Njene organizacije so se ei-
cer znatno utrdile, vendar pa v njih še
ni vse tako, kakor bi moralo biti. Za
zboljšanje njihovega dela bi bili potrebni
nekateri organizacijski ukrepi. Spreme-
niti bi bilo treba zlasti oblike dela v
odborih. Namesto dela po sekcijah, bi
bolj kazalo zadolžiti za posamezne na-
loge vse vodstvo.

»Izvenarmadna vzgoja ljudstva,« je
rekel tovariš Ranković, »je razmah-
nila šele od aprila 1950. Do takrat je
Zveza borcev v glavnem pomagala čamo
vojaki v predvojaški vzgoji mladine. Do
aprila lanskega leta Zveza borcev razen
v vprašanih predvojaške vzgoje ni de-
lala dovolj ekladno z drugimi organiza-
cijami (fiziokulturnimi, ljudsko tehniko,
Strelsko zvezo, Rdečim križem itd.), ki
bi mogle po svojem značaju in programu
pomagati pri izvenarmadni vojaški vzgoji
ljudstva.

Čeprav se je mednarodni položaj spre-
menil, napadi satelitskega aparata in-
formbirojevskih držav na našo državo
pa so se zaostriili in razvili do oborože-
nih provokacij na mejah, so delale naše
organizacije kot rečeno še vedno po sta-
rem načinu. Zato je sklical glavni odbor
Zveze borcev aprila 1950 skupno posve-
tovanje predstavnikov republiških odbo-
rov, JA ter družbenih in fizikalnih or-
ganizacij, na katerem so bili sprejeti
eklepi, da se okrepi izvenarmadna vo-
jaška vzgoja ljudstva. Posvetovanje je
pomenilo prelom v pojmovanju vloge in
nalog Zveze borcev ter drugih podobnih
(Nadaljevanje na 2. strani.)

Resolucija o neposrednih nalogah Zveze borcev

1.

II. kongres Zveze borcev narodno-osvobodilne voje Jugoslavije ugotavlja, da so bili doseženi od ustanovitve organizacije pomembni uspehi tako v krepitvi Zveze kakor tudi v izpolnjevanju nalog, ki so jo čakale. Ti uspehi se kažejo v številnih krepitvi organizacije, ki ima že nad 1.200.000 članov, v vsestranski dejavnosti, ki so jo razvijale organizacije Zveze v izvenarmadni vojski vzgoji množic, ki so pomagale ljudski tehniki, Rdečemu križu, PLZ ter fizikalnim in drugim organizacijam, predvsem pa, ko so prenašali izkušnje iz narodnoosvobodilne vojne ter širile v vrstah teh organizacij patriotično vnetje in razvijale budnost ter pripravljenost za obrambo naše socialistične domovine.

Organizacije Zveze borcev so dosegle pomembne uspehe tudi v zbiranju zgodovinskega gradiva, postavljanju spomenikov, zbiranju podatkov o vojnih žrtvah, v skrbi in pomoči družinam ter otrokom padlih borcev. S tem so pripomogle k ohranitvi bojnih tradicij narodnoosvobodilne vojne in pomagale naši ljudski oblasti ter socialistim in humanitarim ustanovam.

2.

Kongres s ponosom ugotavlja, da so člani Zveze v težavni in naporni borbi za zgraditev socializma bili in ostali v prvih vrstah in da so nesebično delali z vsemi silami pri izpolnjevanju nalog petletnega plana. Borci osvobodilne vojne so tudi v graditvi države odločili čimveč na vseh področjih boja za njeno socialistično preobrazbo.

Kongres ugotavlja, da so člani Zveze borcev ostali vztrajno nezisljenemu pritisku upraviteljev Sovjetske zveze in njenih satelitov na našo državo do kraja zvesti svoji socialistični domovini in njeni avantgardi Komunistični partiji s tovarišem Titom na čelu, ter da so neomajno stopili na branik njene neodvisnosti in svobode. Zvesti tistim ciljem svobode in enakopravnosti, za katere so se borili v drugi svetovni vojni, so še bolj etrili svoje vrste in kar najbolj podprli miroljubno politiko naše Partije in vlade. Njihova pripravljenost, da bi branili našo socialistično domovino, in njihova budnost pred sovražnikom sta se še povečali.

Zveza borcev je zrasla v močno bojno organizacijo, ki je ob naši vojski zelo važen čimveč v obrambni moči države, močna opora naše Partije in vlade v boju za zgraditev socializma in ohranitve pridobitve ljudske revolucije.

3.

II. kongres Zveze borcev imamo v času takšne mednarodne napetosti, ko bi utegnili vojna nevarnost znova ogroziti miroljubno slovesnost in groziti z novo, še strašnejšo katastrofo, in ko je s spopadom na Koreji že nastalo novo vojno ognjišče.

V takšnih okoliščinah ima Jugoslavija posebno tehten vzrok, da povzdigne svoj glas proti vojnim hujskačem, saj uprizorjajo Sovjetska zveza in njeni sateliti proti njej za tretje leto ne le najrditejšo sovražno propagando, marveč tudi najprezrednejše oborožene provokacije na njenih mejah, provokacije, ki jih spremljajo odkrite grožnje in zahrbtnje vojne priprave. Jugoslovanski narodi, ki so prispevali v boju za svojo osvoboditev in neodvisnost največje žrtve in preizkušnje, morajo biti previdni pred temi poskusi posegati po njihovi svobodi in mirnem socialističnem razvoju. Borci osvobodilne vojne, ki so največ žrtvovali za novo Jugoslavijo in ki prenašajo največje breme v graditvi socializma, morajo biti nosilci boja za ohranitev miru, boja proti napadalnosti od katere koli strani in v kakršni koli obliki. Zveza borcev ima zdaj bolj kakor kdaj koli vloga budnega čuvarja naše varnosti proti vsakršnim provokacijam, ki jih napušejo in organizirajo proti naši državi moskovski hegemonisti, ektriji za raznimi hinavskimi geali, mirovnimi kongresi in drugimi propagandističnimi triki.

Člani Zveze borcev morajo še nadalje neustrahovano razkrinkavati v širokih množicah dvoletnost in hinavščino politike sovjetskih hegemonistov in opozorjati na nevarnost njihovih osvajaških naklepov za našo socialistično domovino. Hkrati pa naj tolačijo miroljubno politiko naše Partije in vlade ter naš odločni boj za mir v svetu, za enakopravnost velikih in malih narodov, za nevmešavanje v notranje zadeve posameznih držav, za razvijanje gospodarskega sodelovanja z vsemi državami na temelju enakopravnosti, brez političnega in gospodarskega izsiljevanja.

Boj jugoslovanskih narodov za ohranitev neodvisnosti države in proti veljevanju tuje nadvlade uživa zdaj velike simpatije vseh miroljubnih ljudi v svetu kakor tudi članov in organizacij odporneških gibanj v mnogih evropskih državah. Člani teh organizacij čedalje očitneje vidijo, da lahko služijo koristim svoje domovine in ohranitvi miru v svetu samo, če se bodo borili za resnično neodvisnost proti podrejanju kakršnemu koli bloku ali tuji nadvladi. Zato našo Zvezo še vedno čaka naloga: ohraniti in poglobiti že obstoječe stike in navezati nove z vsemi tistimi borbenimi organizacijami, ki se dejansko in odločno bora za ohranitev miru v svetu.

4.

Zveza borcev naj ostane najzvestejši čuvar ter nosilec bratstva in enotnosti naših narodov, naj neustrahovano razvija slavne tradicije narodnoosvobodilne borbe, naj napravi dostopne dragocene boje izkušnje in junaštva iz časov narodnoosvobodilne vojne, da se bo naš mladi naraščaj ob junaških zgledih neštetih junakov napajal s patriotizmom in črpal iz njih moč za obrambo naše domovine. Vera v obrambno moč naše države se ne more razvijati in krepiti, ne da bi se seznanili z neizčrpno bogastvom juna-

štva in požrtvovalnosti naših narodov v osvobodilni borbi in ljudski revoluciji. To bodi eden glavnih virov patriotične zavesti in pripravljenosti naše države na obrambo pred novimi poskusi demoralizacije, malodušnosti in panike, ki bi jo rada zasejala sovražna propaganda.

V ta namen je treba razvijati vse oblike dejavnosti, s katerimi populariziramo naše vojne izkušnje. Kjer koli je zbrano gradivo, je treba še nadalje ustanovljati muzeje, stalne in potujoče razstave dokumentov in predmetov iz narodnoosvobodilne vojne. Bolj načrtno je treba postavljati spomenike in označevati za zgodovinsko pomembne kraje. Treba je še bolj objektivno historizirati vse posameznih mest, okrajev in krajev, zbirke vojnih fotografij, književnih črtic, biografij narodnih herojev in druge dokumente, ki bodo za vedno ohranili spomin na slavne dneve narodnoosvobodilne vojne; čimbolj je treba popularizirati njene boje izkušnje. V ta namen je treba tudi bolj izkoristiti osrednje in republiške organe našega tiska ter eplih druge propagandna pripomočke (radio, film itd.).

5.

Zdaj, ko se je povečala nevarnost za mir v svetu in za varnost naše države, je izvenarmadna vzgoja še vedno ena glavnih in najvažnejših nalog naše organizacije. S kar najbolj raznovrstnimi oblikami vzgoje je treba ob tešnem sodelovanju z drugimi organizacijami še bolj zvesti množice, ne da bi pri tem le količjak zožili specifičen značaj fizikalnih, strokovnih in drugih patriotičnih organizacij, s katerimi Zveza sodeluje. Organizacije Zveze borcev naj si prizadevajo, da se bo izvenarmadna vzgoja razvijala ne le v smislu splošne pripravljenosti množic na obrambo, marveč tudi v duhu praktičnega vojaškega usposabljanja za obrambo pred sovražnikom tega ali onega podjetja, nasele, zadruge, šole, bolnišnice ali katerega koli objekta v slehernem možnem položaju. Organizacije na terenu naj razvijajo predvsem tiste panoge, za katere so pogosto in tradicije (planinstvo, streljanje, plavanje in podobno). Ne da bi se pri tem držale kake šablone, pač pa naj imajo pred očmi čimvečjo množičnost. Izvenarmadna vojaška vzgoja bo postala za milijone državljanov naše države množična šola, v kateri si bodo pridobili temeljne vojaške izkušnje, ki so nujno potrebne za uspešen vseljudski odpor v primeru morebitne napadalnosti.

Pri izpolnjevanju te naloge je treba nadalje poglobljati sodelovanje z JA, ki v tem oziru izdatno pomaga naši organizaciji.

6.

Skrb za družine, zlasti za otroke padlih borcev in žrtev fašističnega terorja, prisrčno in tovariško ravnanje z invalidi.

Potek kongresa po poročilu sekretarja Zveze

Po govoru Aleksandra Rankovića je blaginjak Zveze borcev Mile Perunić poročal o finančnem poslovanju.

Nato je tov. Velimir Stojnić, predsednik nadzornega odbora, podal kraješe poročilo v imenu nadzornega odbora. Po poročilu Velimira Stojnića so bile izvoljene štiri komisije, in sicer: verifikacijska, kandidacijska komisija za izvolitev članov centralnega odbora in nadzornega odbora, komisija za spremembo in dopolnitev pravil ter komisija za bodoče naloge.

Po izvolitvi komisij se je začela razprava o poročilih, predloženih kongresu. Prvi je govoril predstavnik BiH Rudi Kolek, nato pa Jure Bešlić, delegat iz Splita.

V nedeljo ob 8. uri se je nadaljevala razprava o referatu sekretarja zveze Aleksandra Rankovića.

Prvi je spregovoril Marko Belinić, predsednik pokrajinskega odbora Zveze borcev Hrvatske. V imenu slovenskih delegatov je spregovoril Jože Gričar.

Nato je govoril v imenu borcev okraja Ivanjgrad v Crni gori delegat Panta Milišić. V imenu organizacije bitolskega okraja v Makedoniji Angel Ilievski ter delegata Avgust Simić in Peter Ivčević. Za njimi je spregovoril tov. Milovan Djilas, sekretar Politbiroja CK KPJ. Govoril je o nalogi Zveze borcev, da povečuje pripravljenost množic za obrambo pred napadom in o tem, da je treba na vso moč skrbeti za krepitev naše armade.

Ilija Spirovski je govoril o delu Zveze borcev v Makedoniji. Nace Jagodić pa o delu organizacij v kragujevski oblasti.

Za Božom Slavićem je spregovorila tovarišica Lidija Senturc.

Lidija Senturc je rekla, da smo sklicali kongres Zveze borcev v času čedalje večje napetosti v svetu, ki jo je povzročila napadalna politika Sovjetske zveze. V vseh poročilih in v govorih vseh, ki so posegli v razpravo, je bilo poudarjeno, naj pripravljajo Zveza jugoslovanske narode na obrambo njihove svobode in neodvisnosti. Lidija Senturc je poudarila, naj tudi Zveza borcev odločno nastopi proti napadalni politiki, proti vsem tistim, ki netijo vojnohujskaško politiko. Zveza borcev naj se aktivno bori za mir v svetu, za mir, ki se zani tako dosledno in odločno bore socialistična Jugoslavija in njeni narodi. Zato je predlagala kongresu, naj formuliira to svoje stališče v obliki resolucije, ki bi jo poslali vsem podobnim organizacijam v svetu. Kongres je nien predlog sprejel in Lidija Senturc je prebrala osnutek resolucije o boju za ohranitev miru.

Med razpravo so se oglašili k besedi še delegati Andrija Pejović, Mitofo Grujović in Marija Vodopivec.

Točno ob 12. uri je vslopil v kongresno dvorano maršal Tito. Njegov prihod so delegati pozdravili s ploskanjem in

pomoč ranjenim in v vojni izčrpanim borcev pri zaposlitvi, skrb za njega in druga vprašanja, to je še vedno največja moralna obveznost naše Zveze in slehernega njenega člana. Organizacije naj si prizadevajo, da bodo posamezni izjemni primeri nepravilnosti in grobe ravnanja z borci narodnoosvobodilne vojne nemudoma popravljeni in da nudijo v tem smislu vso pomoč ljudskim oblastem ter socialno-humanitarnim ustanovam.

Ko izročamo spomene družinam padlih borcev in vojnih žrtv, lahko ne le obudimo dolžne spomina na padle borce in žrtve, marveč tudi popravimo posamezne napake naše organizacije in organov oblasti, ko gre za družine padlih, zlasti pa za njihove otroke, ki smo jim dolžni zagotoviti pogoje, vredne tistega spoštovanja, ki ga gojimo do njihovih padlih očetov in mater.

V ta namen je treba razvijati vsestransko kontrolo in podpirati domove za oskrbovanje otrok, ki so izgubili v vojni svoje starše, nadzirati je treba tudi njihove ektrbnike, zlasti pa si prizadevati, da se bodo ti otroci šolali, da bodo mogli postati dostojni sinovi in hčere naše socialistične domovine.

7.

Izpolnjevanje teh nalog zahteva tudi določene organizacijske ukrepe, da bi okrepili in utrdili naše organizacije in vodstva. Treba je predvsem izboljšati ostanke sektaškega odnosa do vključevanja v organizacijo udeležencev narodnoosvobodilne vojne, ki ga ponekod še vidimo v naših organizacijah, zlasti glede žen. Vsakodnevno je treba podpirati in utrjevati osnovne organizacije, se boriti proti ostanom birokratičnega vodenja v vodstvih in forumih, namesto dela po komisijah je treba v glavnem in v republiških odborih preiti na novo metodo dela, tako da bomo pritegnili čimširši krog aktivistov, članov organizacije, ko obravnavamo razna vprašanja. Vzpostaviti je treba raznovrstne in bolj proste oblike, ko gre za to, da vkladimo delo z drugimi množičnimi organizacijami. Se bolj kakor doslej je treba uporabljati množične konference, predavanja, taborenja in druge oblike dejavnosti.

8.

Na temelju dosedanjih uspehov v izpolnjevanju nalog, ki jih je imela zveza, izraža kongres globoko prepričanje, da bodo borci osvobodilne vojne dostojno izpolnili svoje patriotično in bojno poslanstvo, ki so jim ga naložili naši narodi in da bodo še čvrstje strnili svoje vrste okrog nepremagljive zastave Komunistične partije Jugoslavije in njenega preizkušnega vodstva s tovarišem Titom na čelu v boju za zgraditev socializma v naši državi, za obrambo njene svobode in neodvisnosti, za mir in enakopravnost narodov v svetu.

skandiranjem: »Mi so Titovi — Tito je naš!« Te ovacije so trajale skoraj 10 minut. Med ovacijami je prišla v dvorano skupina beograjskih pionirjev in pionirk z zastavami in cvetjem. V imenu pionirjev je pozdravil kongres in tovariša Tita pionir Milan Cvetković.

Nato je spregovoril maršal Tito.

Kongres je nato na predlog Božidarja Maslarića sprejel resolucijo o solidarnosti z borbo španskih antifašistov proti Francovemu režimu. Odobreno je bilo poročilo glavnega odbora in dana razrešnica dosedanemu glavnemu odboru. Nato je bila soglasno sprejeta resolucija o neposrednih nalogah Zveze borcev.

Nov izvršilni odbor

Potem je tovariš Vladimir Bakarić v imenu kandidacijske komisije predlagal, naj bi izvolili za častnega predsednika Zveze borcev NOV Jugoslavije tovariša Tita. Delegati so sprejeli ta predlog z dolgotrajnim ploskanjem in vzklikanjem tovarišu Titu. Kongres je sprejel tudi drugi predlog kandidacijske komisije, naj bi v glavni odbor Zveze izvolili 116, v nadzorni odbor pa 5 tovarišev in tovarišic. Na koncu je predsedujoči Karlo Mrzović pozval delegate, naj doma požrtvovalno delajo, da bodo izpolnili vse naloge, kar jih je določil kongres.

Po kongresu je bil kratek sestanek novoizvoljenih članov glavnega in nadzornega odbora. Na predlog Vladimirja Bakarića so bili izvoljeni v izvršilni odbor: za predsednika Aleksander Ranković, za podpredsednike Edvard Kardelj, Ivan Gošnjak in Djuro Pucar, za generalnega tajnika Velimir Stojnić, za tajnika Neda Božinovića, za blaginjaka Radisav Nedeljkovića, za člane pa Milovan Djilas, Spasenija Babović, Pavle Gregorić, Vida Tomšić, Osman Karabegović, Rato Dugonjić, Svetozar Vukmanović, Jovan Vesefinov, Josip Hrnčević, Dušan Petrović, Ivan Matek, Savo Brković, Zvonko Brkić, Rudi Kolak, Marko Belinić, Cvetko Uzunovski, Kiro Georgijevski, Mara Naceva, Male Počuča, Marjan Vivoda, Mijalko Todorović, Drago Vučinić, Koča Popović, Dušan Mugoša in Dina Zlatić.

Za člane tajništva izvršilnega odbora so bili izvoljeni Velimir Stojnić, Marjan Vivoda, Djurica Jojkić, Neda Božinović, Drago Vučinić, Sreta Kovačević in Savka Javorina.

V Ptujju je govoril tovariš dr. Jože Potrč

Ptuj, 12. marca.

Včeraj dopoldne je bilo na Kvedrovem trgu veliko manifestacijsko predvolilno zborovanje, na katerem je govoril kandidat za poslanca v Ljudsko skupščino, član Politbiroja CK KPS dr. Jože Potrč.

Tovariš Potrč je v svojem govoru orisal zunanje-politični položaj in razložil najvažnejša vprašanja naše nadaljnje graditve socializma. Poudaril je pomen predvolilnih zborov, kjer kandidati dajejo obračun našega dela od volitev v prvo slovensko Ljudsko skupščino do danes, odkrito kažejo na naše slabosti in na našo pot naprej. Ko volimo drugo skupščino, se morajo vsi volivci zavedati, da imajo pred seboj še velike naloge, s katerimi mora biti vsakdo dobro seznanjen.

V nadaljevanju svojega govora se je dotaknil naših odnosov do Sovjetske zveze, nato pa vprašanja ameriške pomoči Jugoslaviji in poudaril, da pri tej pomoči deluje ameriško ljudstvo. Ideja, ki jo zastopa naša vlada, da naj bolj razvite države pomagajo manj razvitim, zmaga v svetu — in vidimo, da je takšno sodelovanje med državami mogoče.

Tovariš Potrč je govoril tudi o »Beli knjigi«, ki bo vsemu svetu pokazala, kakšen pritisk izvaja Sovjetska zveza na nas. Ko vidimo, da spremlja našo borbo ves svet, se moramo zavedati, kako odgovorna je naloga razkrivanja sovjetske napadalnosti in laži. Govoril je še o današnjem napetem mednarodnem položaju in dejal, da je bilo slovesstvo že večkrat razočarano v svojem prizadevanju za mir, danes pa se uči na svojih izkušnjah in vidi, da je najgloblja resnica tista, ki jo je izrekel tovariš Tito: »Vsak narod si mora pomagati, ni dobro čakati na pomoč od zunaj. Jugoslavija se je vedno zanašala predvsem na svoje lastne sile.

Ob zaključku svojega govora je tovariš minister poudaril, da ima v borbi za mir Jugoslavija velik delež. Pozval je volivce, naj častno izpolnijo svojo dolžnost na volitvah prihodnje nedelje. D.L.

Tovariš Sergej Kraigher na zborovanju v Ilirski Bistrici

Volivci iz Ilirske Bistrice in bližnje okolice so imeli v nedeljo dopoldne predvolilno zborovanje v svojem okrajnem središču. Zborovanja se je udeležil tudi podpredsednik vlade LR Slovenije tovariš Sergej Kraigher. Zbrane volivce in druge goste je pozdravila tovarišica Stana Boštjančič, sekretar OK KPS na Ilirsko Bistrico in kandidat za Ljudsko skupščino Slovenije in Ilirski Bistrici.

V daljšem govoru je tov. Sergej Kraigher razložil zbranim volivcem pomen sedanjih volitev v Ljudsko skupščino, ki se vrše v času, ko je mednarodni položaj dokaj nejasen. Dejal pa je, da bodo prav te volitve ponoven dokaz naše enotnosti in manifestacija za mir in nadaljnjo socialistično graditev. In vsi tisti, je poudaril tov. podpredsednik, ki na naših mejah rožljajo z orožjem, da bi naše narode ustrašovali, se bodo morali temeljito premisliti, da bi skušali napasti našo enotnost in neodvisnost.

Ko je seznanil volivce z mednarodnim položajem ter omenil, zakaj ima Jugoslavija v svetu tak ugled, je dejal tudi, da Jugoslavija predstavlja za vse napredne ljudi v svetu državo, ki se bori na mednarodnih forumih ne le za svoje pravice, temveč za pravice vseh narodov, ki jim jih nekateri skušajo kratiiti in odvzemati.

Ob koncu je tovariš podpredsednik seznanil volivce še z vlogo socialističnega sektorja kmetijstva v borbi za čimprejšnje znižanje cen.

O čem so govorili na predvolilnem sestanku v Movražu

Movraž je kraj v Slovenski Istri. Kakor drugod se tudi v Movražu pridno pripravljalo na volitve. Pretekli teden so imeli dobro obiskan predvolilni sestanek. Govoril jim je Lado Mahnič.

Maršal Tito sprejel Italijanskega poslanika

Beograd, 12. marca (Tanjug). Predsednik vlade FLRJ maršal Josip Broz Tito je sprejel danes ob 10. izrednega poslanika in pooblaščenega ministra republike Italije G. Enrica Martina.

G. Martino je ob tej priložnosti sporočil maršalu Titu, da italijanska vlada pasljivo spremlja razvoj položaja v tem delu Evrope in progresivno oboroževanje držav pod sovjetskim vplivom upoštevajoč k tem omajano vojaško in politično ravnotežje izza časa sklepanja mirovne pogodbe z Italijo.

Italijansko zunanje ministrstvo je v stiku z zaveznikiškimi vladam v tem važnem vprašanju.

Predsednik vlade maršal Tito je odgovoril, da sprejema z zadovoljstvom to izjavo, saj kaže identičnost pogledov na vprašanje miru v tem delu Evrope.

Razgovoru je prisostvoval pomočnik ministra za zunanje zadeve Leo Mates.

Iz poročila tov. Rankovića

(Nadaljevanje s 1. strani.)

organizacij. Naše organizacije so se začele zavedati, da nas nobeni dogodki ne smejo najti nepravilne in da bi vsaka, naš državi vsiljena vojna sprožila vseljudsko obrambno vojno, v kateri bi sodelovala ne le vojska, marveč tudi milijonske množice našega ljudstva. Zato so napele naše organizacije vse sile, da pripravijo in usposobijo ljudstvo za takšno morebitnost.

Organizacije ZB so začele organizirati partizanske pohode in akcije, vojaške vaje na terenu in vojaško vežbanje. V vse državi je bilo 713 večjih akcij, v katerih je sodelovalo nad 550.000 državljanov. Razen tega pa so priredile posamezne množične organizacije ali krajevni odbori Zveze borcev na tisoče krajevnih akcij. Poudariti je treba zlasti uspeh Zveze borcev na Hrvaškem. Tam je bilo 417 večjih pohodov in akcij, na katerih je sodelovalo 329.940 državljanov.

Cepnav so imele te akcije velik mobilizacijski in politični pomen, bi bilo napačno misliti, da lahko dosežemo cilje izvenarmadne vojaške vzgoje samo z velikimi akcijami, pohodi in vajami. Naše organizacije bi se morale ob vsaki vaji najprej vprašati: ali takšne akcije ali vaje praktično pripravljajo ljudi na vojaško službo, ali bi v morebitnem napadu ustrezale verjetni obrambi pred desantom ali zaščiti te ali one tovarne, podjetja, ustanove, vase, mesta itd.?

Tej dejavnosti je treba pripisati, da so se Zveze borcev in druge organizacije številno znatno krepile in obogetile vabino vsolega dela. Organizacije Fizikalne zveze Jugoslavije so narasle od aprila lanskega leta za 126.000 članov in zdaj jih imajo 560.000. Najbolj pa se je razmahnila Planinska zveza Jugoslavije, ki je imela lani v aprilu 63.407 članov, konec leta pa že 110.566. Premalo članov pa ima še vedno Strelska zveza. Organizacije Ljudske tehnike imajo zdaj v 2834 društvih in klubih 411.755 članov. Od aprila lanskega leta se je povečalo število članov za dobrih 200.000. V raznih tečajih in šolah je usposobila Ljudska tehnika lani 63.800 članov, med njimi 8628 pilotov in padalcev, 17.786 avtoradiotelegrafistov in radioamaterjev itd. Tudi

služba protiletalske zaščite se je razvila v veliko množično organizacijo. V PLZ sodeluje zdaj nad 600.000 državljanov. Važno je, da je samo vaških enot PLZ okrog 180.000. Zelo se je razvilo tudi naše gasilstvo. V vse državi imajo zdaj 5472 gasilskih društev ter industrijsko-tovarniških enot s 165.848 aktivnimi člani. Gasilska služba je najbolj razvita v Sloveniji. Rdeči križ ima zdaj okrog 1.400.000 odraslih članov in 1.200.000 podmladka.

Ob koncu svojega govora je naštel tovariš Ranković uspehe v celotnem delovanju Zveze borcev. Invalidom, demobiliziranim vojakom, otrokom in družinam padlih borcev in vojnih žrtv je pomagala z denarnimi in drugimi podporami v vrednosti 34.158.634 din. Otroci padlih borcev je v vse državi 87.132. V domovih in internatih 21.608, pri oskrbnikih pa 65.524. To je še vedno premalo, kajti pomisliti moramo, da so v naši državi 1104 otroci domovi ter srednješolski internati in domovi učencev v gospodarstvu, v katerih je od 60 do 300 otrok. Organizacije Zveze borcev so skrbale tudi za zdravstveno stanje otrok padlih borcev. Samo lani so poslali na počitnice 51.907 otrok. Glavni odbor je dal v ta namen iz svojih sredstev 10 milijonov dinarjev.

Svoj govor je zaključil tovariš Ranković z besedami: »Iz dosedanje razlage, ki je zajela samo najbolj splošna vprašanja iz dejavnosti Zveze, vidimo, da je naša organizacija že postala močan čimtelj v vsem našem družbenem in političnem življenju. Naša organizacija uspešno goji slavne tradicije NOV in ljudske revolucije, naša organizacija se uspešno bori za večjo ektrb za vojne žrtve in uspešno pomaga graditi socializem, naša organizacija mobilizira najširše množice v aktivnih pripravah na obrambo neodvisnosti naše države, v mednarodnih stikih pa se bori za mir in enakopravnost med narodi, med malimi in velikimi državami.

Naša Zveza bo nadaljevala to pot in izpolnjevala naloge, ki nas čakajo. Tako bo ostala stebel, močna opora v velikem delu, ki ga opravlja Partija in ljudstvo s tovarišem Titom na čelu v boju za socializem in srečnejšo bodočnost naše domovine.

Zgrešeni cilji iredentistične kampanje v Italiji

Razne šovinistične organizacije v Trstu in v Italiji so poslane v zadnjih dneh v Rim mnogo brzojav in resolucij, v katerih zahtevajo, naj predsednik vlade De Gasperi in zunanji minister Sforza zahtevata v Londonu, kamor sta odpotovala, uporabo tako imenovane tripartitne deklaracije iz l. 1948. Kakor znano, zahteva ta deklaracija, naj se italijanska suverenost raztegne na vse ozemlje STO. Takšno resolucijo je sklenil pokrajinski odbor vladne demokratične stranke za Trst in Istru, s podobnimi zahtevami pa je prišla k De Gasperiju tudi tržaška delegacija, v kateri so bili tržaški župan, demokratični poslanec Bartolo in predsednik iredentističnega »Odbora za narodno osvoboditev Istre«. Tržaški občinski svet, ki je v rokah demokratičnanov, je celo zahteval, naj se angloameriška vojska uprva raztegne na jugoslovansko cono STO. Izjava v prid priključitvi Svobodnega tržaškega ozemlja Italiji je dal tudi predsednik komisije za zunanje zadeve italijanskega parlamenta.

Ekspanzionistične zahteve po jugoslovanskem nacionalnem ozemlju, ki prihajajo na dan v tej gonji, spremljajo v tisku usakodnevna poročila o dorzdenem novem nasilju nad Italijo in jugoslovanskimi conami STO, o množičnem masakriranju Italijanov in podobnih pravičljav, ki jih pripravljajo v iredentistični kuhinji v Trstu. Pri tej kampanji složno sodelujejo klerofasisti, kominformisti in iredentisti hkrati s organizacijami in časopisi, ki so pod vplivom odločilnih italijanskih činiteljev. Vsi ti si prizadevajo, da bi vplivali na čustva italijanskih množic in da bi jih vzpodbudili k protijugoslovanskim izgovorom.

Z novim stanjem na jadranskih obalah se ne morejo sprijazniti samo znani iredentistični elementi in ostanki premagane fašizma, ampak tudi organizacije in posamezniki, ki so v tesnih stikih z odgovornimi funkcionarji v Rimu. To jasno kaže, da ta gonja ni slučajen izliv ampak organizirana akcija z določenimi političnimi cilji, akcija, ki uživa podporo odgovornih ljudi iz vladajočega aparata. Skladnost te akcije z londonsko konferenco in vztrajanje pri tem, da naj se vprašanje vrnitve Trsta Italiji predloži britanskim državnikom v Londonu, ne more pomeniti ničesar drugega kot neke vrste organiziran pritisk Italije na Jugoslavijo.

Ko se zatekajo k stari taktiki izsiljevanja, organizatorji te gonje verjetno mislijo, da je položaj, v katerem je sedaj Jugoslavija zaradi srditve napadnega pritiska vzhodnega bloka, zelo ugoden za izsiljevanje ozemeljskih koncesij in za izvajanje političnega pritiska na Jugoslavijo. Ta prizadevanja, ki bi rada izkoristila mednarodni položaj Jugoslavije za to, da bi ji bil odvzet del njenega nacionalnega ozemlja, kažejo na to, da je stalice vplivnih činiteljev v Italiji skoraj in skoraj nerazločno in naivno. Ti činitelji so že zmeraj vdajajo sanjam, da bi Jugoslavija zaradi nevarnosti, ki grozi z Vzhoda njeni neodvisnosti, lahko popustila ozemeljskim zahtevam italijanskih ekspanzionističnih krogov in pustila unemar svoje nacionalne koristi, tako da bi se odrekla jugoslovanski coni Svobodnega tržaškega ozemlja. Ta pritisk pa ne vpliva na nikogar v FLRJ. To so kombinacije, ki visijo v zraku in ki ne jemljejo v poštev okolščine, da danasnja Jugoslavija ni doslej in tudi v prihodnje ne bo trgovala s svojimi zakonitimi koristmi, najmanj pa v obliki kakšnih koncesij, ki bi pomenile, da se odpoveduje delom svojega ozemlja in tamkajšnjemu prebivalstvu.

Ta šovinistična gonja lahko samo škodi odnosom med Jugoslavijo in Italijo, ki so se v zadnjem času izboljšali. Nastopanje z ozemeljskimi zahtevami nasproti Jugoslaviji lahko v sedanjem času samo zavleče in otežita prihodnje za sporazumno pravično rešitev tržaškega vprašanja, ki bi spoštovalo koristi obeh držav. Edini, ki jim ta gonja lahko koristi, niso Italijani, ampak sovjetska diplomacija. Vsaka akcija, ki moti ozračje medsebojnega razumevanja med Jugoslavijo in Italijo, je namreč voda na mlin te diplomacije. Sovjetska diplomacija, ki je že nekočkrat poskušala s spletkami doseči, da bi preprečila neposredni sporazum med Italijo in Jugoslavijo o tržaškem vprašanju, je sedaj sprožila to vprašanje tudi na

konferenci namestnikov ministrov za zunanje zadeve štirih sil v Parizu, da bi s tem onemogočila takšno rešitev vprašanja Svobodnega tržaškega ozemlja, ki bi bila v skladu z jugoslovanskimi in italijanskimi koristmi. Sedanja gonja v Italiji je za Sovjete dobrodošla, ker jim je na tem, da bi se poslabšali in zastrupili odnosi med Jugoslavijo in Italijo in da bi sporazum o Svobodnem tržaškem ozemlju postal nemogoč.

Jugoslovanska stran je večkrat poudarila, da se vprašanje Svobodnega tržaškega ozemlja lahko reši samo z neposrednim sporazumom med Jugoslavijo in Italijo, in sicer samo s pogojem, da se upošteva resnično stanje in zakonite koristi obeh držav. Enkrat za vselej mora biti namreč vsem jasno, da je mogoče rešiti tržaško vprašanje le, če se upošteva jugoslovanske zgodovinske, gospodarske in geopolitične pravice in koristi. Z izsiljevanjem, s poskusi opeharjenja in s pritiskom ter sklicevanjem na tako imenovano tripartitno deklaracijo, ki leži že zdavnaj v zgodovinskem arhivu in na katero nihče na svetu ne misli več resno, se lahko samo v neskončnost zavleče rešitev tržaškega vprašanja. Jugoslovanske nacionalne koristi so namreč stvar, ki je ne sme nihče prezreti pri reševanju tega vprašanja.

Prav to bi lahko rekli tudi o takšnih predlogih in priporočilih, na kakršne smo naleteli 5. marca v »New York Timesu«. Po njegovem pisanju naj bi se mejna črta med angloameriško in jugoslovansko cono STO tako popravila, da bi postala mesta Koper, Izola, Piran in Buje sestavni del angloameriške cone. Takšna nerealistična priporočila sploh nečesa videti dejstva, ki je bistvenega pomena za to stvar, namreč

AMERISKE ČETE POČASI NAPREDUJEJO PROTI 38. VZPOREDNIKU

Tokio, 12. marca. (Tanjug.) Ameriške in južnokorejske čete, ki so včeraj napredovale vzdolž ceste korejskega bojišča, so se danes še bolj približale 38. vzporedniku na fronti, ki tvori skoraj ravno črto. Na osrednjem delu fronte so ameriške in britanske čete oddaljene samo še nekaj kilometrov od strateškega cestnega križišča Honggong, ki leži na poti proti Čumunu, glavnemu kitajskemu prekrbovalnemu središču in glavnemu prometnemu križišču južno od 38. vzporednika. Na vzhodnem delu fronte je ameriška 7. divizija prešla v treh kolonah v napad na severnokorejske utrdbe na gori Temi. Na zahodnem delu korejske fronte pa so enote 25. ameriške divizije napredovale približno 2 km severno od izliva Funana v reko Han. Sodiijo, da so ameriške čete, ki so ustvarile oporišče na reki Ham v globini 6 km, onemogočile neko kitajsko divizijo.

Razkol v češkoslovaškem generalnem štabu

Praga, 12. marca. Praški radio poroča, da je na sobotnem sestanku partijskih članov češkoslovaškega generalnega štaba minister za narodno obrambo Aleksej Čepička obtožil svojega pomočnika generala Bedricha Raicina in še nekega generala, da sta opravljala »diverzantsko aktivnost« in sodelovala pri zaroti za strmoglavljenje sedanje vlade na Češkoslovaškem. V resoluciji, ki je bila sprejeta na tem sestanku, je rečeno, da bodo kmalu začeli »likvidirati« privržence bivšega ministra za zunanje zadeve Vladimíra Clementisa, sekretarja pokrajinskega komiteja KPC za Brno Otomá Šlinga in člana centralnega komiteja KPC Marine Švermove.

ITALIJANSKA MINISTRA V LONDONU

London, 12. marca. (UP.) V ponedeljek ob 19.30 sta prispela v London italijanski ministri predsednik Alcide de Gasperi in zunanji minister grof Carlo Sforza.

Razglas Schappeja čanom KP Zahodne Nemčije

Frankfurt, 12. marca. (Tanjug.) Sprito nedavne »čiščenja« Komunistične partije Nemčije je izdalo 14 bivših funkcionarjev KP Nemčije, urednikov partijskih glasil, članov tovarniških svetov in mladinskih funkcionarjev razglas na člane in voditelje KP Nemčije, v katerem jih pozivajo, naj vstopijo v neodvisno delavsko stranko Nemčije.

V razglasu se poudarja, da so komunisti Zapadne Nemčije zaradi informbirojske politike partijskega vodstva znova doživeli hud poraz pri občinskih volitvah, ki so bile 25. februarja v 25 mestih Severnega Porenja. Bivši funkcionarji KP Nemčije pozivajo člane Partije, naj se udeležijo ustanovnega kongresa nove delavske stranke, ki bo 24. in 25. marca

Nekatera Italijanska podjetja ne smejo trgovati s tujino

Rim, 12. marca. (Tanjug.) Italijansko ministertvo za zunanjo trgovino je odzvelo dolgotrajno zahtevanje s tujino vodstvom 18 gospodarskih podjetij iz Milana zaradi različnih valutnih prekrškov. Uradno sporočilo poudarja, da so ta podjetja uporabljala tujo valuto za namena, o katerih ni bilo govora v izvoznih dovoljenjih. Nekateri časopisi so prinesli te dve poročila o različnih malverzacijah pri podjetjih v severni Italiji, ki so na podlagi ponaredenih listin izdajala v tujino velike zneske tujih valut, v prvi vrsti dolarjev. Vladni finančni organi so uvedli preiskavo zoper osumljenja podjetja.

Jugoslovanski izdelki na velesejmu v Frankfurtu

Frankfurt, 12. marca. (Tanjug.) Dve uvozniki zapadnonemški trditi sta razstavili v posebnem paviljonu na frankfurtskem spomladanskem velesejmu, ki so ga včeraj odprli, jugoslovanske proizvode in predmete domače obrti. V tem paviljonu so razstavljena jugoslovanska vina, razne vrste žganih, preproge, veznine, filigranska dela in predmeti iz kovanega bakra.

Požar v Trstu

Trst, 12. marca. (Tanjug.) V tovarni za parkete in pohištvo v tržaškem predmestju je izbruhnil požar in uničil približno pet vagonov parketov. Gmotno škodo cenijo na približno 30 milijonov lit. Varniki požara niso znani.

jugoslovanskih nacionalnih koristi ter zgodovinske in etnične pravice, ki jo ima Jugoslavija do tega ozemlja. Če temu ne bo zadovoljeno, ne bo mogoče rešiti tržaškega vprašanja, ne glede na to, v kakšnem mednarodnem položaju je Jugoslavija. Razen tega je treba tudi predlagateljem takšnih priporočil in organizatorjem šovinistične gonje in pritiska v Italiji povedati, da se je prebivalstvo jugoslovanske cone STO že večkrat nedvoumno izreklo zoper vrnitev pod tujo vladavino; pokazalo je, kako se želi razvijati in ni zapustilo niti trohice duoma v svojo pripravljenost, da v trdni povezanosti in enotnosti z narodi Jugoslavije krepi in razvija socialistične pridobitve svojega narodnoosvobodilnega boja.

M. O.

Namestniki še vedno iščejo osnovo za konferenco štirih ministrov

Pariz, 12. marca. (UP.) V ponedeljek ob 18. uri so se namestniki zunanjih ministrov sestali, da bi slišali odgovor sovjetskega delegata Andreja Gromika na zapadni kompromisni predlog o dnevnem redu konference zunanjih ministrov. Zadržan je še vedno v dvomih ali Rusija v resnici hoče konferenco, ki naj bi našla formulo o sožitju obeh blokov.

Američani gledajo piskemistično na ev. konferenco zunanjih ministrov, tudi če bi bil dosežen sporazum o dnevnem redu. Najmanj pesimistični so Francozi, ki močnejšo upajo kot ostali zapadnjaki, da bo mogoče najti kako formulo. Britanci so na sredi. Zdi se, da je malo upanja, da bi prišli do konca tega ali celo prihodnjega tedna do kakšnega sporazuma. Francozi si prizadevajo, da bi bila konferenca zunanjih ministrov do srede maja, t. j. pred splošnimi volitvami v Franciji, ki bodo junija.

Pri nas se šele pripravljamo na pomladno setev, drugod pa so že sejali

Ljubljana, 12. marca.

V Sloveniji se na pomladno setev pravzaprav šele pripravljamo. Naši kmetovalci se radi drže koledarja in orati začno večinoma eredi marca. Letos bi se bila začela pomladna setev že prej, da ni bilo prav zadnje vreme tako muhasto, da nisi vedel, ali bomo dobili pozno zimo ali pa smo že na pragu pomladi.

Po drugih republikah pa so precej jarega žita že posejali. Po nepopolnih podatkih Sveta za kmetijstvo in gozdarstvo FLRJ so zasejali doslej v Srbiji okrog 30, na Hrvaškem okrog 11, v Bosni in Hercegovini okrog 12, v Makedoniji pa okrog 10.500 ha polja z jarim žitom ter s krmnimi in industrijskimi rastlinami. Deževno vreme je zadnje dni zlasti v severozahodnem delu države zavrla pomladno setev. Zdar, ko se je vreme zboljšalo, pa bodo kmetovalci setev posejili, saj so polja že preorali. Državna kmetijska posestva in kmečke delovne zadruge so v drugih republikah pomladno setev v glavnem že končale.

Ponekod so imeli težave s semeni. Zvezna vlada je priskočila socialističnemu sektorju in tudi privatnim kmetom na pomoč s tem, da je dala znatne vsote deviz za nakup kakih 45 vrst semen industrijskih, krmnih in zelenjadnih rastlin, iz žitnega fonda pa so dobili okrajši večje količine žita, zlasti pšenice, rži in jarega ječmena ter oves. Te količine pa ne bodo zadostovale za setev in ljudski odbori si bodo morali pomagati tudi sami.

Seme industrijskih rastlin je zagotovljeno, razen lanenega semena, ki ga je težko dobiti tudi na tujem trgu. Zagotovljeno je tudi seme krmnih rastlin. Iz lokalnih virov bodo dobili kmetovalci tudi seme povrtin. Samo semenskega krompirja v drugih republikah primanjkuje, tako da je nevarnost, da plana saditve ne bi izpolnili, če ljudski odbori ne bodo pravočasno organizirali odkupa in menjave med kmečkimi delovnimi združenji in privatnimi pridelovalci. Nekoliko primanjkuje tudi čebulčka. Kmetijski strokovnjaki priporočajo kmetovalcem, naj pridobivajo čebulček neposredno iz semen in zasejejo večje površine, da bomo imeli dovolj čebule.

Posvetovanje ameriških in angleških vojaških funkcionarjev

La Valetta, 12. marca. Reuter poroča, da so prispeli včeraj na Majto britanski vojaški šefi na Srednjem vzhodu, ki bodo imeli dvodnevni sestanek z ameriški vojaškimi šefi, strokovnjaki za vprašanja Srednjega vzhoda. Te konference se bodo udeležili med drugim britanski general Bryan Robertson, letalski maršal John Baker, britanski poveljnik v Sredozemlju John Edleston in ameriški admiral Robert Carney.

Jugoslovanski parlamentarci položili venec na grobova Karla Marxa in Dušana Popovića

London, 12. marca. (Tanjug.) Jugoslovanska parlamentarna delegacija, ki je v soboto prispela v London na obisk k britanskemu parlamentu, je počastila včeraj spomin Karla Marxa in znanega srbskega socialističnega Dušana Popovića. Vodja delegacije Moša Pijade je položil venec na grob Karla Marxa, Djuro Salaj, predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije pa na grob Dušana Popovića, ki je pokopan poleg Marxovega groba.

Jugoslovanski parlamentarci so obiskali galerije slik in muzejev v Londonu, opoldne pa jim je priredil jugoslovanski veleposlanik v Veliki Britaniji dr. Joze Brilec kosilo v jugoslovanskem veleposlaništvu.

Londonski listi pozdravljajo prihod jugoslovanskih parlamentarcev v angleško prestolnico in objavljajo slike o njihovem sprejemu na železniški postaji Victoria.

Jugoslovanska sindikalna delegacija v Izraelu

Tel Aviv, 12. marca. Jugoslovanska sindikalna delegacija, ki je odšla na poziv izraelske sindikalne zveze Histadrut v Izrael, je včeraj obiskala izraelskega zunanjega ministra Mosha Sharet. Pri sprejemu je bil navzoč načelnik vzhodnoevropskega ozemlja v zunanjem ministertvu Levavi.

Na čast jugoslovanske sindikalne delegacije so priredili tudi sprejem v prostoru Histadrutovega založniškega podjetja »Daily Davar«. Jugoslovanska delegacija je razložila svojim gostiteljem organizacijo jugoslovanskih založniških podjetij ter jih seznanila z naporom jugoslovanskih narodov za zgraditev države.

RAZSTAVA NASE SREDNJEVEŠKE UMETNOSTI V ZAGREBU

V nedeljo dopoldne so v umetniškem paviljonu v Zagrebu slavnostno odprli razstavo srednjeveške umetnosti jugoslovanskih narodov. Odprl jo je predsednik Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti dr. Andrija Štampar, ki je poudaril, da privrkat razstavljamo v tolikšnem obsegu najpolsa in najpomembnejša dela naše srednjeveške umetnosti. Razen tega tudi privrkat razstavljamo bogomilске spomenike, ki jih nekateri strokovnjaki prej sploh niso imeli za umetnost. Dr. Štampar je na koncu poudaril, da bodo lahko obiskovalci privrkat videli tudi na novo odkrite freske iz Zagreba, Zadra in Istre.

Slavnosti so se udeležili predsednik Prezidija Sabora LR Hrvatske Tuna Babić, ministri LR Hrvatske ter predstavniki kulturnega in javnega življenja. Razstavo so si ogledali tudi člani diplomatskega zbora v naši državi.

GASILSKA ZVEZA JUGOSLAVIJE

Sredi aprila bo v Beogradu ustanovni kongres Gasilske zveze Jugoslavije. Njena naloga bo zastopati gasilstvo kot celoto doma in na tujem.

Tri velike tekstilne tovarne v Makedoniji

Tovarna v Tetovu bo izdelala letno 4.600.000 metrov volnenga blaga

Petletni plan določa, da bodo zgrajene v Makedoniji tri velike predilnice in tkalnice. V Štipu bo zgrajena bombažna predilnica, v Titovem Velesu tovarna svile, v Tetovu pa tekstilna tovarna za volneno blago. Fridelek bombaža se bo povečal v Makedoniji od 5400 na 69.000 stotov ali za 1277%.

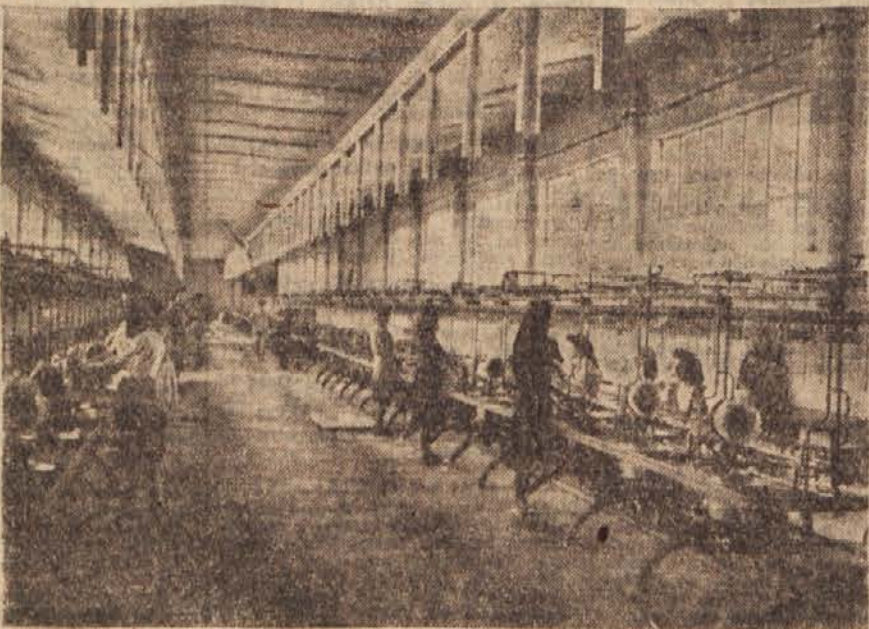
V začetku leta 1950 so začeli pripravljati načrte za zgraditev velike bombažne predilnice v Štipu, v septembru pa so začeli graditi tovarno, ki bo imela okrog 30.000 vreten. Izdelala bo letno okrog

5000 ton bombažnega in lanenega prediva. Ta predilnica se bo pozneje razširila v velik bombažni kombinat, v katerem bodo izdelali letno okrog 25 milijonov metrov raznih bombažnih tkanin. V njem bo zaposlenih okrog 2400 delavcev. V treh večjih oddelkih šipske predilnice bodo začeli letos avgusta montirati prve stroje, v novembru pa pride na vrsto še zadnji oddelček. Predilnica ima tudi svoj industrijski tir, kar bo znatno znižalo prevozne stroške. Vsi stroji so že kupljeni in prve bo prejela predilnica že v aprilu.

Blizu predilnice bodo zgradili industrijsko naselje, v katerem bo prostora za okrog 3600 stanovančev. Zgradili bodo 100 hiš po tri stanovanja, nekaj bo enosobnih, nekaj pa dvo- in trišobnih stanovanj. Razen tega bodo zgradili stanovanjsko hišo, v kateri bo prostora za 100 do 120 samcev. Naselje bo imelo prodajalno, kulturni dom s kinematografom in knjižnico, otroške igralnice, zavetišče, dve šoli, kopališče itd. Zgradili so že 65 dvosobnih stanovanj, hišo za samce in menzo.

Makedonija je evropska baza za svilarsko industrijo. Sviloprejke goje v Makedoniji že od 6. stoletja. Že leta 1949 so začeli graditi velik svilarski kombinat in del tovarne od lankega leta že obratuje. Tovarna bo izdelala letno okrog 2.500.000 metrov svilenih tkanin. Kombinatu bo imel tudi posebno predilnico za predelavo svilenih odpadkov, ki smo jih prej izvažali v tujino in predelane zopet uvažali. Svilenih odpadkov se nabere pri nase okrog 100 ton na leto.

V Tetovu pa grade tekstilni kombinat, ki bo imel 10.000 vreten in ki bo izdelal letno 4.600.000 metrov prvostenske volnenga blaga. Tako volne šarplaninskih ovac ne bomo več izvažali, marveč jo bomo predelovali doma. To tovarno so začeli graditi julija 1948. Zgrajena je že predilnica s skladišči za surovino, veliki prostori za mehanično, mizarsko in kovaško delavnico, kotlarna in druga poslopja. Letos bo dograjena pralnica, barvarna, sušilnica, skladišča za manipuliranje s surovinami in del tkalnice. Predilnica, kjer se montirajo stroje, bo začela obratovati sredi letošnjega leta. Tudi pri tej tovarni bo zgrajeno industrijsko naselje za približno 1200 delavcev in uslužbencev.

Pogled v notranjost tovarne za svilo v Titovem Velesu

